

Abstrakt:

Komunikace představuje schopnost, jak můžeme v běžném životě vyjádřit a sdílet své myšlenky, zkušenosti i pocity. Komunikace sehrává důležitou roli také v průběhu vzdělávání. Ve vzdělávání informace získáváme, osvojujeme si je, učíme se s nimi pracovat a dále je využívat. Pozice dítěte i žáka s narušenou komunikační schopností je v tomto případě mnohem složitější, protože obtíže v mluvním projevu se přenesou do komunikačního děje a mohou ovlivnit zvládnutí školních dovedností. Vzdělávání žáků s narušenou komunikační schopností je náročný úkol. Žáci nedokážou dostatečně uspořádat a vyjádřit své myšlenky, jejich mluva je mnohdy nesrozumitelná, nerozumí přesně výkladu učitele, nedokážou mluvit dostatečně plynule, aby vyhověli běžné komunikační normě. Z těchto důvodů se dostávají pod psychický tlak a někdy raději přestanou zcela komunikovat.

Hlavním cílem předkládané rigorózní práce je analýza nejčastějších obtíží dětí s narušenou komunikační schopností zařazených do přípravných tříd základních škol. Následné vyhodnocení s popisem nejčastějších obtíží z důvodu školní nezralosti směřující ke školnímu odkladu jsou součástí empirické části rigorózní práce.

S ohledem na hlavní cíl byly stanoveny tyto dílčí cíle: sledování celkového vývoje dítěte, aktivní pozorování v přípravných třídách s následnou analýzou vzdělávacích pokroků dítěte z pohledu jeho školní způsobilosti.

Pro výzkumné šetření byly použity prvky kvantitativního i kvalitativního výzkumu. Kvantitativní část výzkumu se zaměřuje na sběr dat prostřednictvím výzkumného nástroje – dotazníku, zaslaného pedagogům působících v přípravných třídách ústeckého kraje. Kvantifikace dosažených výsledků s následným hodnocením je vyjádřena v číselných hodnotách.

Úkolem kvalitativní části výzkumného šetření byla následná analýza a zpracování vybraných vzorků, které bylo cíleno na nejčastější problémy v oblasti narušené komunikační schopnosti.

V rámci stanovení stěžejního cíle byly stanoveny tyto hypotézy:

H₁: Většina dětí/žáků, s odkladem školní docházky na základě školní nezralosti má poruchu komunikační schopnosti.

H₂: Vliv rodinného prostředí ovlivňuje výchozí stav komunikačních schopností žáka.

H₃: *Absolvováním přípravné třídy s aplikací logopedické intervence dojde u žáků s narušenou komunikační schopností ke zlepšení komunikačních schopností.*

Dominantní cíl výzkumného šetření rigorózní práce přináší poznatky z porovnání aktuálního stavu komunikačních schopností dětí přípravných tříd a jejich připravenost k povinné školní docházce.

Vyhodnocením dat získaných během výzkumného šetření bylo zjištěno, že většina dětí zařazených do přípravného ročníku základní školy má problémy s komunikací. V oblasti narušené komunikační schopnosti byla nejvíce zastoupena dyslalie. Ve většině případů bylo narušení komunikační schopnosti lehčí povahy, ale odhaleny byly i těžší formy poruch komunikace.

Z výsledků šetření je patrné, že u dítěte vstupujícího do přípravné třídy z nepodnětného prostředí, ve kterém nedochází k naplnění základní funkce rodiny, dochází k negativnímu ovlivnění celkového vývoje dítěte. Na základě výsledků šetření je možno konstatovat, že u těchto dětí dochází ve větší míře k oslabení oblastí, které jsou předpokladem pro úspěšné zahájení povinné školní docházky.

Klíčová slova: inkluze, narušená komunikační schopnost, logopedie, školní zralost, intervence, individuální vzdělávací plán, povinná školní docházka, orientační logopedické vyšetření, speciální pedagogika, přípravná třída.